

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi verohallintolain
3 ja 4 §:n muuttamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi verohallintolakia. Verotuksen oikaisulautakunnan kokoonpanoa muutettaisiin siten, että lautakunnassa voisi olla useampia kuin neljä neljäjäsenistä jaostoa oikaisuvaatimusten käsittelyn aiheuttaman työmäärän mukaan. Säännöksiä selvennettäisiin samalla siten, että jaostossa voi toimia useampi kuin yksi pu-

heenjohtaja. Lisäksi lakiin ehdotetaan liisättäväksi valtuutus, jonka mukaan asetuksella säädetään tarkemmin Verohallituksen hallinnosta ja viroista, mukaan lukien pääjohtajan nimittäminen.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

1.1. Yleistä

Jokaisella alueellisella verovirastolla, Ahvenanmaan verotoimistolla ja Konserniverokeskuksella on oikaisulautakunta verotuksen muutoksenhakua varten. Lautakunta voi toimia myös jaostoihin jakautuneena. Tällä hetkellä Suomessa toimii kymmenen oikaisulautakuntaa. Lautakunnassa käsitellään kaikki veronsaajien oikaisuvaatimukset sekä ne oikaisuvaatimukset, joita veroviraston valmistelussa ei ole hyväksytty. Käsittely oikaisulautakunnassa tapahtuu pääasiassa kirjallisesti. Oikaisulautakunta voi myös varata verovelvolliselle mahdollisuuden esittää vaatimuksensa suullisesti.

Lautakunnassa on puheenjohtajan lisäksi 4—16 jäsentä. Verohallitus määrää veroviraston esityksestä lautakuntaan yhden tai useamman puheenjohtajan samoin kuin jäsenet ja heille varajäsenet. Lain mukaan jäse-

nistä neljäsosa määrätään veroviraston virkamiehistä ja neljäsosa on kuntien edustajia. Kuntien edustajat nimetään Suomen Kuntaliiton ehdottamista henkilöistä siinä tapauksessa, että veroviraston, kuten nykyisin Konserniverokeskuksen, toimialueena on kokoa. Lautakunnan muut jäsenet ovat eri veronmaksajia edustavien järjestöjen ehdottamia henkilöitä.

Puheenjohtaja on päätoiminen. Puheenjohtajaksi määrätään yleensä verohallinnon virkamies, ja häneltä edellytetään hyvää perehtyneisyyttä verotukseen. Asioiden lukumäärän mukaan samassa lautakunnassa voi olla useampia puheenjohtajia, jolloin he toimivat eri jaostojen puheenjohtajina.

Lautakunnan toimiessa jaostoihin jakautuneena kussakin jaostossa on puheenjohtajan lisäksi neljä jäsentä. Lautakunta päättää itse tehtävien jaosta jaostojen kesken sekä jäsenistä eri jaostoihin.

Kun oikaisuvaatimus koskee asiaa, jossa veron määrä voisi muuttua enintään 10 000 markkaa, asia voidaan ratkaista oikaisulauta-

kunnassa tai sen jaostossa kokoonpanossa, johon osallistuu vain puheenjohtaja ja yksi jäsen. Päätöksen on oltava yksimielinen. Muussa tapauksessa asia siirtyy oikaisulautakunnan tai sen jaoston laajemman kokoonpanon ratkaistavaksi. Menettely on osoittautunut hallinnollisesti tehokkaaksi, ja joustavuuden lisäksi se takaa verovelvolliselle oikeusturvaa nopeasti ja asiantuntevasti.

On kuitenkin osoittautunut, että käsiteltävien asioiden määrään nähden oikaisulautakunnan ja sen jaoston työskentelyn nykyinen organisointi ei ole kaikkien verovirastojen osalta riittävä. Asukkaiden ja yritysten määrän voimakas kasvu varsinkin pääkaupunkiseudulla on lisännyt esimerkiksi Uudenmaan veroviraston oikaisulautakunnassa käsiteltävien oikaisuvaatimusten määrää. Vuonna 1999 Uudenmaan oikaisulautakunnassa ratkaistiin liki 9 000 oikaisuvaatimusta ja vuonna 2000 lukumäärän ennakoitaan nousevan yli 10 000:een. Työmäärä on lisääntynyt erityisesti Helsingin jaostossa, jossa yli puolet tapauksista on ratkaistu puheenjohtajan ja jäsenen kokoonpanolla. Asioiden siirtäminen jaostolta toiselle ei käytännössä ratkaise ongelmaa.

1.2. Oikaisulautakunnan kokoonpano

Verohallintolain (1557/1995) 4 §:n mukaan oikaisulautakunnassa on enintään 16 jäsentä. Koska jaostossa puheenjohtajan lisäksi tulee olla neljä jäsentä, lautakunta voi jakautua korkeintaan neljään jaostoon. Jaoston nelijäseninen kokoonpano on osoittautunut toimivaksi, eikä sitä ole tarkoituksenmukaista muuttaa. Jotta lisääntynyt työmäärä erityistilanteissa, esimerkiksi Uudenmaan veroviraston Helsingin jaostossa, ei vaarantaisi ratkaisujen laatutasoa, ehdotetaan, että oikaisulautakuntaan voitaisiin määrätä enemmän kuin 16 jäsentä. Laissa mainitun jäsenien enimmäismäärän sijasta lautakunnan jäsenien lukumäärä säädettäisiin neljällä jaolliseksi.

Oikaisulautakunnasta ja sen kokoonpanosta säädettäisiin 4 §:n 2 momentissa. Verohallitus määräisi nykyiseen tapaan veroviraston esityksestä oikaisulautakunnan puheenjohtajat ja jäsenet. Tarkoituksena on, että asioiden valmistelu ja muu menettely jatkossakin tapahtuisi veroviraston sisäisin järjestelyin.

1.3. Jaoston kokoonpano

Jaostoon on nykyisin määrätty vain yksi puheenjohtaja. Vastaavasti jaostossa on ollut vain yksi puheenjohtajasta ja jäsenestä muodostuva kokoonpano enintään 10 000 markan suuruista veroa koskevien oikaisuvaatimusten ratkaisemista varten. Jaoston puheenjohtajaa koskevaa säännöstä voitaisiin selventää siten, että jaostolle voidaan määrätä useampia puheenjohtajia. Tällöin verovirasto voisi työtilanteen mukaan määrätä jaostoon vaikkapa kaksi puheenjohtajasta ja jäsenestä koostuvaa päätöksentekoryhmää. Mahdollista olisi myös se, että neljään jaostoon jakautuneeseen lautakuntaan voitaisiin määrätä viides puheenjohtaja, joka toimisi tarpeen mukaan eri jaostoissa. Siten toimivaksi osoittautunut oikaisumenettely takaisi ratkaisujen hyvän laatutason myös jatkossa.

Jaostoa koskevat säännökset sisältyisivät 4 §:n 3 momenttiin. Jaostojen lukumäärästä, tehtävijaosta ja jäsenistä päättäisi edelleenkin oikaisulautakunta. Jos oikaisulautakunta toimii jaostoihin jakautuneena, oikaisulautakuntaan määrätty puheenjohtajat toimivat eri jaostojen puheenjohtajina.

1.4. Valtuus

Perustuslain uudistamisen jälkeen keskusvirastojen pääjohtajan nimittää tasavallan presidentin sijasta valtioneuvosto. Asiasta on tarkoitus säätää verohallintoasetuksessa (1707/1995).

Verohallintolain 3 §:n nojalla annetussa asetuksessa on tarkempia säännöksiä Verohallituksen johtokunnasta. Asetuksessa on ollut tarpeen säätää myös Verohallituksen henkilöstöstä, virkojen täyttämisestä ja virkavapauden myöntämisestä. Tämän vuoksi lain 3 §:ään ehdotetaan tässä yhteydessä lisättäväksi yleinen Verohallituksen hallintoa ja virkoja koskeva valtuutussäännös.

2. Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole merkittäviä taloudellisia tai organisatorisia vaikutuksia. Lisättäessä jäseniä oikaisulautakuntaan kolme neljäsosaa jäsenistä nimitetään verohallinnon ulkopuolisista tahoista.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriössä Verohallituksen tekemän esityksen pohjalta.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki**verohallintolain 3 ja 4 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 18 päivänä joulukuuta 1995 annetun verohallintolain (1557/1995) 3 §:n otsikko ja 4 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisena kuin niistä ovat 4 §:n 2 ja 3 momentti laissa 504/1998, sekä *lisätään* 3 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

3 §

Verohallitus ja verohallituksen johtokunta

Tarkemmat säännökset verohallituksen hallinnosta ja viroista annetaan valtioneuvoston asetuksella.

4 §

Verotuksen oikaisulautakunta ja sen kokoonpano

Verotuksen oikaisulautakunnassa on neljäjä jaollinen määrä jäseniä, joista jokaisella on

henkilökohtainen varajäsen. Verohallitus määrää veroviraston esityksestä oikaisulautakunnan jäsenmäärän, jäsenet ja varajäsenet. Lisäksi verohallitus määrää veroviraston esityksestä yhden tai useamman henkilön toimimaan verotuksen oikaisulautakunnan puheenjohtajana. Verohallitus määrää, kuka puheenjohtajista toimii lautakunnan puheenjohtajana ja kuka puheenjohtajista kunkin sijaisena puheenjohtajan ollessa estynyt.

Oikaisulautakunnan jaostoon voidaan määrätä yksi tai useampi puheenjohtaja. Jaostoon kuuluu puheenjohtajan lisäksi neljä jäsentä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 15 päivänä joulukuuta 2000

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ministeri *Suvi-Anne Siimes*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

Laki

verohallintolain 3 ja 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 18 päivänä joulukuuta 1995 annetun verohallintolain (1557/1995) 3 §:n otsikko ja 4 §:n 2 ja 3 momentti,
sellaisena kuin niistä ovat 4 §:n 2 ja 3 momentti laissa 504/1998, sekä
lisätään 3 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

3 §

Verohallituksen johtokunta

Ehdotus

3 §

Verohallitus ja verohallituksen johtokunta

Tarkemmat säännökset verohallituksen hallinnosta ja viroista annetaan valtioneuvoston asetuksella.

4 §

Verotuksen oikaisulautakunta ja sen kokoonpano

Verohallitus määrää veroviraston esityksestä yhden tai useamman henkilön toimimaan verotuksen oikaisulautakunnan puheenjohtajana. Lisäksi verohallitus määrää, kuka puheenjohtajista toimii lautakunnan puheenjohtajana ja kuka puheenjohtajista kunkin sijaisena puheenjohtajan ollessa estynyt.

Verotuksen oikaisulautakunnassa on puheenjohtajan lisäksi vähintään neljä ja enintään kuusitoista muuta jäsentä, jotka verohallitus määrää veroviraston esityksestä. Jo-

Verotuksen oikaisulautakunnassa on neljällä jaollinen määrä jäseniä, joista jokaisella on henkilökohtainen varajäsen. Verohallitus määrää veroviraston esityksestä oikaisulautakunnan jäsenmäärän, jäsenet ja varajäsenet. Lisäksi verohallitus määrää veroviraston esityksestä yhden tai useamman henkilön toimimaan verotuksen oikaisulautakunnan puheenjohtajana. Verohallitus määrää, kuka puheenjohtajista toimii lautakunnan puheenjohtajana ja kuka puheenjohtajista kunkin sijaisena puheenjohtajan ollessa estynyt.

Oikaisulautakunnan jaostoon voidaan määrätä yksi tai useampi puheenjohtaja. Jaostoon kuuluu puheenjohtajan lisäksi neljä jäsentä.

kaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen, jonka verohallitus määrää veroviraston esityksestä. Jos lautakunta toimii jaostoihin jakautuneena, kussakin jaostossa on puheenjohtajan lisäksi neljä jäsentä.

*Tämä laki tulee voimaan _____
päivänä _____
kuuta 200 .*
